

Straža v viharju

Izhaja vsak četrtek • Posamezna številka stane Din 1.50
Celoletna naročnina Din 35.— • Čekovni račun: „Straža v viharju“, Ljubljana, št. 16.790

Izdaja: Konzorcij „Straže v viharju“ (A. Tepež) • Urejuje: L. Klauž
Uredništvo in uprava: Ljubljana, Miklošičeva 5 • Tisk Jugoslovanske tiskarne (K. Čec)

Ljubljana, 4. maja 1939

Leto V — Številka 27

Pridite in jo pozdravite!

Globoka mistika je v češčenju Matere božje. Slovensko srce se veseli, da more z vrhov in travnikov nositi cvetove na njen oltar. V maju! Vsi čutimo in vidimo, kako se v splošnem svetu vedno bolj prebujajo nemirno hrepenenje po nečem boljšem, lepšem in višjem. Narod se sicer oborožujejo in pripravljajo, kako bi se dvignili iz splošne stiske, obenem pa čutijo, da so vedno bolj utrujeni in izmučeni. Nočejo še javno priznati, o čemer so vsak zase v svoji notranjosti uverjeni, da jim namreč orožje ne more prinesiti zaželenega miru. Vojska je strah vsega sveta. Vojskovalna oblika človeške pomoči ni odrešujoča za človeško družbo. Vojske si ne želi niti oboroženo moštvo, kaj šele toplo čuteče ženstvo!

Več Marijinih ptez

Ni li to nevarnost za moško in fantovsko moč? Za moža in mladeniča pač ni mehkoba in sladkost, ki je slabost. Te nevarnosti ni zanj, ki hoče ostati slovenski fant in mož. Ali si ni slovensko ljudstvo v raznoterih bojih ohranilo svoj rod in jezik, svojo vero in zemljo, prav ob zaupanju v Marijo? Za slovenskega moža in fanta nima Marijina podoba nič mehkega in slabotnega. Slovensko Marijino češčenje že izza davnih dob ni bilo le kakšno sladko vrvenje in navdušenje, marveč viteška služba in resno življenje. Ko bi ne bilo to tako, bi nas Slovencev že ne bilo. Tako je bilo nekdaj, tako je in bo tudi sedaj. Kje pa je voditelj slovenskega ljudstva ustanovil oziroma sprožil prvo misel za ustanovitev prvega katoliškega delavskega društva? Na Šmarni gori! Kako? Z geslom: Z Bogom in Marijo za slovensko domovino!

Naši plemiči

Vsaka doba gleda po izboru svojih mož. Naša viharja tudi! Položaj katoličanov v svetu ni ravno rožnat. Pa tega ni kriva katoliška ideja, marveč malodušnost katoličanov. Katoliška ideja je vselej in povsod zmagovalna, pa bodisi da jo poudarja katoliška akcija ali kongres Kristusa Kralja, povsod je zmagovalna, če najde pogumne može in mladeniče. Katoliška ideja mora predvsem najti katoliške akademike. Slovenci nimamo plemstva, a narod naš, to so naši plemiči. »To slovensko ljudstvo, zbor vitezov dela, se je posvetilo Materi božji.« (Dr. Krek na Brezjah: 4. jul. 1904). Zbor vitezev dela, kdo so to? To bodo pač

katoliški akademiki. Kdo je bolj dolžan katoliškemu ljudstvu z besedo in dejanjem tolmačiti katoliško idejo? Zakaj mu katoliško slovensko ljudstvo plačuje univerzo!

Katoliški čut in takt

Katoliški akademiki, ali živi v nas ta plemiška zavest; ta zavest namreč, da smo katoliški akademiki in predvsem poklicani na delo? Na delo! V naših dneh se preveč kritizira, teoretizira, pa premalo dela. — Moderna kultura brezpogojno kliče po pomoči, ki jo more prinesiti le katoliška ideja. Le katoliška ideja po katoliških delavcih in bojovníkih. Može in mladeniči, akademiki, le v tem je naše plemstvo, le v katoliškem delu je naš katoliški ponos, a tako plemstvo pa je treba predvsem katoliškega čuta in katoliškega takta. Katoliški čut in takt zahteva spoštovanje in pokorščino besedi, osebi in službi vrhovnega poglavarja.

Maj za mir!

Vsak dan, vsak teden, vsak mesec je toliko večjega pomena, kolikor višjemu namenu je posvečen. Maj za mir! Čujmo! Papež Pij XII. nas zlasti v mesecu marcu kliče k molitvi in delu za mir med narodi in državami. V maju nas kliče, ne le ker za svojo osebo in kot poglavar katoliške cerkve zaupa v Marijino pomoč, temveč tudi zato, ker ve, da so v maju otroci bliže Materi in Mati bliže otrokom. Kdo se ne bi mogel in hotel zlasti v Marijinem maju čutiti in izkazati se njenega otroka? Ni brez velikega globokega pomena, da vabi sveti oče k šmarničnim oltarjem zlasti otroke; ker moramo po njih zgledu vsi postati otroci, vdan, ponižni, pokorni — papeževi in škofovi besedi, če naj bo katoliška ideja v nas in po nas zmagovalna. Proč s pesimizmom! Proč z depresijo! Kdor veruje v končno zmago katoliške misli, bodi vesel in pogumen. Moli, delaj, upaj! Uspeh je pri Bogu.

Bodimo bogonosci!

V slovenskih podružnih cerkvah na deželi vidimo na vnanjih stenah tolikokrat naslikanega sv. Krištofa. V bližini Ljubljane, v črnuški podružnici, v Nadgorici sta pomenljivo upodobljena sv. Janez Krstnik in sv. Krištof. Morda bi smeli reči: Bogoskatelec in bogonosci. Ne kakor da bi Krstnik Boga šele iskal,

marveč ker pripravlja pot njim, ki ga iščejo. Krištof pa jih opominja, naj ga, kadar ga najdejo, tudi nosijo. Prav v tem je smisel Marijinega češčenja. Marija je našla milost pri Bogu in ga je nosila ter želi, da najdemo in nosimo Boga tudi mi v svojem srcu. Omnia et in omnibus Christus per Mariam.

Izprosimo si pri Majniški Kraljici božjega blagoslova, ki naj nas stori močne in pogumne za spolnitev naše življenjske naloge. Majniška Kraljica Marija! Prihajamo in te pozdravljamo!

Katoliški akademiki, katoliške akademičarke!

Hrvatski nadškof dr. Alojzij Stepinac je ob priliki skupnega velikonočnega sv. obhajila, h kateremu je pristopilo nad 300 akademikov in akademičark, imel velik govor, ki ga prinašamo po glasilu hrvatskih katoliških akademikov »Luč«.

Katoliški akademiki, katoliške akademičarke!

Veselim se, da vas tudi letos vidim zbrane v tolikem številu v tej božji hiši, da izpolnite svojo velikonočno dolžnost. To vaše dejanje je vredno toliko večje pohvale, ker je bilo pripravljeno ob velikih težavah. Toda teh je danes veliko. Splošni duh današnjega sveta je tak, da ljudje podcenjujejo resnične, nadnaravne vrednote. Večni neredi in nemiri vplivajo na človeka tako, da komaj še utegne misliti na notranjo zbranost. Gmotne neprilike zavzemajo duševnost mnogih študentov tako močno, da jim vzamejo vso njihovo dobro voljo, da bi se dvignili nad ta varljivi svet in povzdignili oči k Bogu. Vendar vas vse to ni moglo premotiti. Ta nezdravi duh v svetu, ta nemir, ki ga preživlja svet, in skrbi, ki vas tarejo, še dvigajo v vas težnjo za Onim, ki more edini dokončno in trajno rešiti vsa ta vprašanja, to pa je Bog.

On je prišel danes v vaše duše skrit v sveti Evharistiji. Vaše uho ne čuje njegovega glasu, toda duša lahko dobi od njega odgovor na vsa vprašanja, ki jo mučijo. Želim danes osredotočiti vašo pozornost na eno potezo evharističnega Boga, na lastnost, ki se mi zdi, da je naloga današnjega časa, naših prilik, v katerih se nahaja mladina naše Alme Matris Croatiae. Ali ste začutili, katoliški akademiki in akademičarke, da evharistični Bog, ki ste ga prejeli, ljubi skritost? Zares, ti si skriti Bog, Bog Odrešenik Izraelov (1. 45. 15.) Ali ste kdaj pomislili, da je prav ta okolnost vzgled bodoči voditeljici naroda — mladini v času njenega oblikovanja, v času njene priprave na življenjsko borbo?

Učlovečeni Bog Jezus Kristus je preživel 33 let na tej zemlji. Od teh jih je 30 preživel popolnoma skrito. Če izvezmete oni meteorski

Današnja številka vsebuje:

Novi krediti za ljubljansko univerzo

Ne ubijaj

Nekaj bolnih mest med jugoslov. izseljenci v Parizu

Življenje cerkve

blesk njegovega prvega vhoda v Jeruzalem, ne vidimo na njem drugega kot enoličnost vsakdanjih običajnih dolžnosti in strpnega čakanja na javni nastop in poseg v javno življenje, ki naj bi dal novo smer ne samo njegovemu življenju, ampak tudi življenju vseh narodov.

Ta skritost mu je ljuba tudi takrat, ko je prišla doba javnega učenja. Rojaki ga napadejo z besedami: Manifesta te ipsum! (Jan. 7, 4) ... Razglasi se svetu! Saj nihče ne dela skrito, kdor hoče biti znan! Toda ti razlogi ne morejo geniti Kristusa, ki gleda v tem samo ljudsko modrost in bedno ljudsko razmišljanje, za katero je pisano: Misli smrtnikov so nezanesljive in prerokovanja naša negotova. Po Kristusovem mišljenju, ki je edino merodajno, služi v resnici narodu in Bogu samo oni, ki vestno opravlja svojo dolžnost, pa naj bo ta v javnosti ali pa skrita. Kadar ga dolžnost kliče, da dela v javnosti, bo delal v javnosti, kadar pa bo pozvan k skritemu delu, bo storil to. Zato tudi Kristus odgovarja na gornje napade: Moj čas še ni prišel! Ko razmišljam kot pastir o vaših razmerah, vidim v tem Kristusovem primeru važen nauk za vas, ki gorite v plemeniti želji, da bi delali za Boga in svoj narod in mu pomagali, in je ta želja toliko bolj živa, kolikor bolj je pomoč potrebna.

Tudi vas zagrabi včasih skušnjava kot nekoč Kristusa: Manifesta te ipsum — Pokaži se svetu! Zagrabi za delo, tudi če te zavede od tvojega dela, od tvoje dolžnosti, tvojega študija! Ta glas se pojavlja na raznih področjih, posebno pa je sirensko omamljiv v politiki in političnem delovanju. Imate takrat moč, da se premagate: Moj čas še ni prišel? Pa vendar je to potrebno. Znana mi je trditev, da so politične akcije začele na vseučiliščih, toda manj mi je znano o tem, s kakšnim uspehom so končale. V čitankah za osnovne šole je povest o prerano razcvetelih nageljih, ki jim je nekdo v tekmi s silo odprl popke, da bi prej vcveteli. Pa je prišlo sonce — in oveneli so, kajti vsaka stvar ima vsaj čas.

(Dalje na 2. strani.)

Omnia tempus habent, et suis spatiis transeunt universa sub coelo... est tempus tacendi et tempus loquendi! Vse ima svoj čas, in vse, kar je pod nebom, gre po svojem času. Je čas, ko je treba molčati, je pa tudi čas, ko je treba govoriti.

Toda, če je za kako stvar treba priprave in izbire, je to potrebno za vodstvo narodnega življenja. I priprave i treznosti i izkušeno življenje pa pošteno in častno življenje. Moje skromno mišljenje je, da bi stali povsem drugače kot stojimo danes, če bi se večina študentov na hrvatskem vseučilišču bolj bavila s študijem in temeljito zagrabila svojo stroko, pa se manj bavila s politiko, manj manifestirala, pa več delala. Diletantizem je vedno bil in bo ostal drag šport. In narod plača vedno dražje oni študij, s katerim se njegova inteligenca bavi naknadno, ko je že stopila v javno življenje, kot pa v oni dobi, ki je bila odrejena za študij. To velja za vse položaje, tudi za najodločilnejše, kajti prav takrat pričakuje domovina, da bo vsak izpolnil svojo dolžnost. Naša najsvetejša dolžnost je temeljit študij kot priprava za bodoče delo. V to naj se usmeri vsa vaša moč in pažnja, ako

hočete, da boste imeli v življenju uspeh, narod pa od vas koristi!

Zato je imel prav blagopokojni Pij XI., ki je ob neki priliki dejal študentom vseučilišča: »Študij, študij in študij!« To vam tudi jaz kličem: študij, študij in študij! Če boste to svojo nalogo izpolnili, boste izpolnili tudi svojo nalogo v javnem življenju. Če pa tu odpoveste, boste odpovedali tudi v javnem življenju.

Katoliški akademiki in akademičarke! Gospodu Kristusu ni bilo treba priprave na javno delo, gotovo pa ne trideset let. Toda za vse vas je bil potreben primer, »quaecumque scripta sunt, ad nostram doctrinam scripta sunt!« Kar je zapisano, je zapisano nam v pouk! Napisano je za pouk naši impulzivni idealni mladini, da se ne da zavesti. Priznam, da je biti neaktiven težka žrtev, toliko težja, ko razmere zahtevajo veliko delavcev, posebno v teh usodnih dneh. Naj vam sv. Evharistija v vaši velikonočni obnovi podeli moči, da boste razumeli nalogo časa.

Bog želi, narod pričakuje in vaša lastna korist zahteva, da ostanete vsak pri svoji dolžnosti. Kdor živi za dolžnosti, se mu ni bati obsodbe zgodovine, ne božje obsodbe.

Nedeljske misli

ZA MAJNIK.

Ni lepšega meseca v naravi, kakor je mesec maj. Svet se je odel v sveže zelenje. Rože vabijo v čarih mnogovrstnih barv. Nesiljiva dehtivost gre preko dežele. V ozelenem drevju se nenehno oglašajo ptice pevke. Vse kipi v življenju in veselju.

In vendar bi bila vsa ta lepota nema, če bi ne bilo človeka. Drevo zeleni, pa se ne zaveda svoje lepote. Roža žari v živih barvah, pa ne ve zanje. Le človek, ki ima dušo in razum zna in more na svetu uživati lepoto. Z razumom pa sledi nastajanju in minevanju lepote. In prav to neprestano minevanje popelje razum v čisto druge pokrajine, od koder je prišlo vse lepo na zemljo. Človeški duh se dvigne k viru vsega lepega, k Lepoti, k Bogu.

Na vprašanje »odkod?« se je človeški um napolnil iskat in našel je Boga. Na vprašanje »kam?« se je človeški um ustavil spet pri Bogu, ki je cilj in smoter vsega bitja. Spoznal je, da vsa bitja oznanjajo slavo Tistemu, po čigar stvariteljski sili so bivati začela.

Naj je narava še tako lepa, vendar bi ji najpaznejše manjkalo, če ne bi bilo človeka, ki jo čita, razlaga in ji s tem daje smisel. Krona narave ni maj, ampak človek. On je naravi duhovnik. Vloga duhovnika je, da

tvori pot ali most do Boga. To pa je človek naravi. Njeno nemo in nezavedno bivanje človek s svojim umom tolmači, umeva ga v smereh, odkod in kam, ter jo s tem vodi k Bogu. S tem daje človek naravi nekaj, česar sama ne more, a na kar je nezavedno vedno naraščala. Le človeka čaka, da to njeno naraščanost izgovori in dopolni.

Toda to še ni vsa človekova slika. Človek sam je kljub tej veliki nalogi in vlogi v naravi nebogljen, poln slabosti, v greh ukovan. Človek, dasi svečenik naravi, sam rabi močnejšega svečenika, da ga opere greha in popelje k Bogu. Tega svečenika in odrešenika je obljubil Bog takoj, ko je človek padel v greh. Dal ga je Mariji na način, kakor so ga razglašale njegove tisočletne obljube prerokom. Marija je postala mati Boga-človeka. Zato je dobila privilegije od Boga kakor noben drug človek. Bog jo je ustvaril vso lepo, da madeža ni bilo na njej. Polnost svetlosti je prejela. Njeno telo ni v zemlji strohnelo. Bog jo je v nebesa vzel, da s Sinom odrešenikom vse milosti izprošata in naklanjata človeškemu rodu.

Marija je krona človeštva. Ona je najlepši in najpopolnejši človek med človeškimi otroki. Najlepši mesec v letu, najbolj cvetoč čas v naravi je kakor njen simbol. Zato je maj posvečen Najlepši, najbolj cvetoči, najbolj časti predni Kraljici maja, Mariji.

Poziv sv. očeta k molitvi za mir

Papež Pij XII. je naslovil 20. aprila na državnega tajnika kardinala Maglione sledečo poslanico: »Ti, ki nam stojiš pri vodstvu katoliške Cerkve tako zvesto na strani, veš, kako vroče želje gojimo in Boga prosimo, da bi se duše spreobrnille k pravičnosti in človekoljubnosti in da bi se s tem končno utrdil tako iskreno zaželeni krščanski mir med vsemi narodi.

Neposredno po naši izvolitvi k pontifikatu smo pozvali k temu miru, ki je dragoceni dar vsemočnega Boga, ne samo naše sinove po vsem svetu, ki verujejo v Kristusa, ampak tudi vse narode in vlade. Na velikonočni praznik smo v baziliki sv. Petra ... ponovili isti poziv, ter prosili Jezusa Kristusa, zmagovalca nad smrtjo in darovalca nebeških darov za edinost in mir med narodi.

Zdaj, ko se bliža mesec maj, v katerem pobožni verniki pošiljajo posebne molitve k sv. Devici, izražamo najiskrenejšo željo, da se po vseh škofijah in župnih cerkvah opravljajo javne molitve za mir. Razen tega želimo na-

slaviti še poseben poziv na tiste, katere po vzoru božjega Zveličarja iskreno ljubimo; mišlimo otroke, ki v svoji sveži mladosti izražajo nedolžnost, krotkost in milost. Naj bi očetje in matere po sv. navadi dnevno vodili svoje otroke, tudi najmlajše, k oltarju sv. Device in ji poklanjali skupaj s cveticami svojih vrtov in livad svoje molitve in molitve svojih otrok.

Kako naj bi se naša nebeška mati obnavljala uslišati toliko prošenj za mir med narodi? Kako naj bi ostale te prošnje neuslišane, ako se molitve angelov v nebesih in otrok na zemlji spletajo v skupno molitev?

Brezdvomno bomo s takimi molitvami Marijo prisilili, da nam v tem trenutku napetosti nakloni svojo pomoč in priprošnjo in Ona bo svojega božjega Sina, ki so ga žalili s tako neštevilnimi grehi, potolažila in dosegla od Njega odrešitev iz našega današnjega trpljenja in mir ter bratsko ljubezen med narodi... »

Ta pretresljiv poziv k molitvam za mir naj najde posebno odmev v srcih slovenske

mladine, akademikov in srednješolskih dijakov. Hlastno čitamo vsa časnikarska poročila o konferencah med diplomati in govori državnih glavarjev; razgovarjamo se med seboj o mednarodnih problemih. Ali smo že tudi z Bogom o tem kaj govorili? Ali nas mora Bog šele z vojno viхро in z bičem prisiliti na kolena? Ali bi ne bilo mogoče, da bi mladina po vseh šolah skupno dnevno molila kratko molitev k Materi božji za mir?

Tej mladini se hočemo pridružiti posebno tudi akademiki. Naj se letos akademiki udeležujejo še bolj kot druga leta šmarničnih pobožnosti in naj n. pr. Akademska zveza priredi še posebno »šmarniško« romanje na Rožnik z namenom, da molimo za mir. Je to duhovna narodno-obrambna organizacija, ki je krščanskim narodom najbolj potrebna. Ako se je poljski kralj Sobieski z vso svojo armado poklonil l. 1683 pred bitko s Turki pri Dunaju najprej Mariji Čenstohovski, naj tudi nas ne bo sram zatekati se k Mariji, kraljici miru. Naša moderna nevera, naš »napredek«, naše prosvetljeno svobodomiselstvo, je vzelo narodom rožni venec iz rok in jim dalo zato ročne bombe in plinske maske.

Priče smo bili zadnjega sklepa angleškega parlamenta, da se uvede splošna vojaška dolžnost.

Gorostasna je misel, da je vsak narod ves v vojaških uniformah. Milijonske množice so pripravljene, korakati druga proti drugi in bruhati ogenj in žveplo druga na drugo. Tako beremo v državnih proračunih Amerike 3050 novih letal, 24.000 moštva in 2000 časinikov za armado v zraku. Francija je naročila 515, Anglija 650 novih letal v Ameriki. Nemčija je spustila v morje največjo bojno ladjo »Bismarck«. Poljska je javila, da ima milijon vojakov pod orožjem itd. Anglija je javila, da gradi devet novih bojnih ladij...

Skupni vojni stroški narodov v letu 1938 so znašali 700 milijard dinarjev. Ali morajo narodi res ves sad svojega dela žrtvovati molu vojne? Zato se vračamo iz meteža materialističnega napredka, oboro-

ževanja, nasilja, imperializma k preprosti veri naših očetov. Tudi v tem oziru velja: »Ako ne boste kakor nedolžni otroci...«

Poziv papeža Pija XII. k otroškim molitvam v čast Matere božje ima nad vse globok notranji pomen: Dve fronti imamo: na eni strani grožnje: »korakali bomo«, »ne bomo odstopili nobene pedi zemlje«; natevajo, koliko imajo letal, bomb, oklopnih itd., na drugi strani pa milijonsko armado vernikov in posebno otrok, ki prosijo: Marija izprosi nam mir.

Mi vemo, da se mnogim modernim ljudem tak poziv k molitvam zdi smešen, neumen, zastarel. Saj so socialisti l. 1920 tudi papeža Benedikta XV., ki je naročil vsem vernikom goreče molitve, da bi Poljaki zmagali nad boljševiki, smešili, češ: Francija je poslala Poljakom na pomoč svoje generale in topove, papež pa mnogo blagoslovljene vode.

Dokler se evropski narodi ne bodo vrnili k oljki in blagoslovljeni vodi, k Marijinim svetiščem in krščanskim šolam, bodo vladali tanki, bodo zginjale države.

O plesu

Opozorjeni smo bili, da je poročilo o študijskih dnevih Pax Romane v Sarnenu moralo zbuditi vtis, kot da bi SDZ in »Straža« priporočala ples kot vzgojno sredstvo in ga priporočala med dijaki. Ugotavljamo, da je za SDZ in »Stražo« merodajno stališče Cerkve, ki je izdala tozadevno stroge predpise. Sicer smo pa ugotovili, da poročevalec v Sarnenu v sekciji za izrabo prostega časa, kjer se je govorilo tudi o plesu, sploh ni govoril v tej zvezi o SDZ ali »Straži«, ampak je omenil le, da prireja družabni klub v zimskem semestru plesne tečaje.

Nekaj bolnih mest med jugoslov. izseljenci v Franciji

Pismo iz Pariza

»Straža v viharju« je že nekajkrat pisala o življenju naših v Franciji. Pisala je predvsem o dijaških vprašanjih, saj je Pariz postal danes središču študirajoče jugoslovanske mladine v zamejstvu. Velika večina naših izseljencev odpade seveda na ostale poklice, predvsem na delavske. Imamo tudi nekaj malega obrtnikov v samem Parizu in po večjih mestih v Franciji, pa ti so tako maloštevilni, da nam služijo samo za dokaz naše podjetnosti.

Po statistikah, ki so nam na razpolago, je v Franciji okrog 26.000 Jugoslovancev. Od teh je Slovencev 12.000 do 15.000 in med njimi okrog 7000 Prekmurcev. Za Slovence skrbijo njihovi izseljeniški duhovniki, ki jih zbirajo po prosvetnih, pevskih in podobnih društvih. Med Slovenci imamo tudi dva učitelja, ki pridno pomagata pri delu. V Pas de Calais deluje duhovnik gosp. Zupančič, v Moselu gg. Grims in Švelc ter učitelja Jankovič in Slibar. V Parizu samem je nastanjen duhovnik g. Camplin, ki je postal zadnje leto tudi izseljeniški dopisnik. O delu teh gospodov ste pri nas obveščeni, saj večkrat pošiljajo poročila v liste in posebej v »Izseljeniški vestnik«.

V Parizu samem imamo naš poseben urad, ki se bavi samo z izseljeniški vprašanji, v prvi vrsti z delavskimi. Pred leti je bil šef tega urada Slovenec, sedanji urednik »Slovenca« gospod dr. Kuhar. On je oživil organizacije med Slovenci, ki še danes opravljajo tako važno delo med našimi ljudmi. Po njegovem odhodu je nastala tu za Slovence občutna vrzel. Kajti na uradu samem in z jugoslovanskim poslaštvo vred ni bilo niti enega slovenskega uradnika. Letos je bil na izseljeniškem komisaratu nastavljen gospod Camplin kot izselje-

niški dopisnik. Tako so sedaj odpravljene težave, ki so se prej zmeraj pojavljale pri slovenskih vlogah, ko je bilo potrebno iskati tolmača, pri tem so pa stvari zastajale nerešene. Izseljeniški komisarjat je prepotrebna ustanova v Parizu, ker posluje z vsemi oblastmi uradno in je onemogočil delo mnogim posredovalcem in špekulantom, ki jih seveda tudi ne manjka. Urad bi bilo treba samo še izpopolniti in bolje izvesti organizacijo poslovanja. Omeniti je treba, da je zadnje dni prišel tudi pravoslavni duhovnik, tako da je za pravoslavne izseljence v tem oziru poskrbljeno.

V Parizu izhajata tudi dva lista, ki sta namenjena jugoslovanskim izseljencem. Pisana sta v srbskem in hrvatskem jeziku in včasih izide tudi kako poročilo, ki vsebuje nekaj slovenskih besed. Ustanovitelj prvega lista »Pariške Novosti« je Julij Krlap. Ustanovitelj in urednik drugega »Jugoslovanske pariške novine« pa Milan M. Krljevič. Za vsakim listom stoji tudi posebna delavska organizacija, ki hočeta biti obe osrednji organizaciji vseh obstoječih društev v Franciji.

Predno vam bom iz vsebine listov pokazal, kako vrednost imata za jugoslovanske izseljence, Vas hočem takoj opozoriti na važno dejstvo, da sta to izrazito konkurenčna lista, konkurenčna bolj po osebah izdajateljev kakor pa po delu za izseljence. Seveda sta si tudi organizaciji, ki stojita za listoma, hudo v laseh in težnje zadnjih dni, da bi se združili, so ostale neizpolnjene. Hočem vam navesti nekaj citatov iz listov, kjer boste sami najlažje spoznali njih vrednost. Krlapove »Pariške Novosti« so z dne 10. novembra prinesle eno stran napada na urednika

drugega lista Krljeviča. Takole so pisale dobesedno: »G. Milan Krljevič se hvali, da ga vsi« Jugoslovenci v francuskoj dobro poznajo i mi se stime slažemo, jer znamo da je o državnom trošku sa policijom prekrstario veliki deo francuske i optuživao da su komunisti ili Paveličeve ustaše, sve one naše zemljake, koji so bili protiv režima Bogoljuba Jevtića i koji se nisu hteli preplatiti na njegove novine. G. Krljevič kaže da radnici nazivaju naš mali bilten »Jelovnikom«. I to je moguće ali nismo mi krivi, što nam g. Jevtić i g. Pera Živković nisu davali subvenciju, koju g. Krljevič i danas nekim naslednim pravom dobiva. Špijun, vojni begunac i narodni izdajica g. Milan Krljevič hoće da provuče nekom misterijom prošlost našeg osnivača«. Itd.

V štev. z dne 20. novembra 1938 pravi: »sedanja vlada (dr. Stojadinovića!) radi na korist opštih interesa svih Jugoslovena, bili oni srbskog, hrvatskog ili slovenačkog plemena«. Z dne 11. febr. 1939 piše: »Mi iskreno želimo, da bi prišlo do sporazuma, kateri bi to »horvaško prašanje« rešilo, ampak na žalost dvomimo, da bi ga rešil kjergdo, ker nam se zdi, da tudi g. dr. Maček i njegova okolica ne ve kaj bi hoteli«. V štev. z dne 25. marca 1939 sumniči izselj. duhovnika g. Camplina, da je nekaj pisal v prekmurske »Novine« o enem pristašu tega lista in mu dobesedno tako odgovarja: »a mi sa naše strane poručujemo tome popu ko ga plača država u kojoj ima ne samo katolika nego i pravoslavaca i muslimana i protestanta izseljenika-pečalbara — da medju našim izseljenicima ne stvara rasno-versku mržnju i netrpaljivost, jer se može naći neko da ga udari perom po njegovim nekršćanskim prstima«.

Sedaj pa nekaj citatov iz drugega lista »Jugoslovenske pariške novine«. Predvsem je treba omeniti, da list odgovarja in se brani na napade prvega prav tako ostro. Posebej pa vodi list borbo proti prejšnjemu predsedniku »Jugoslovenske zajednice«, organizacije delavcev, ki ima tudi svoje prostore v Parizu. To organizacijo je hotel dobiti v roke urednik tega lista g. Krljevič, kar se mu je na zadnjem

občnem zboru posrečilo. Prignal je nekaj svojih pristašev na občni zbor, tu strahovito napadel predsednika in v splošnem razburjenju pognal nekaj kozarcev po dvorani, da je borba izgledala močnejša. Zaradi informacij Vam hočem navesti napade, ki zavzemajo v listu cele stolpce in ki prav dobro osvetljujejo razmere, ki sem jil imenoval bolne. Dne 1. aprila 1939 prinaša list dobesedno: »Predsjednik g. Krljevič pozvao je staru upravu da dodje u Dom Zajednice in da preda dužnost novoj upravi. Na ovoj poziv Nikolić se nije odazvao i pored toga što je to morao da učini kako sa tačke gledišta moralne tako i zakonske... Šta je v tom medjuvremenu uradio klevetnik Nikolić? On je koristio dopušteno mu vrijeme da ode kod francuskih sudskih vlasti i podnese tužbu, kako izbori nijesu bili regularni in kako on neće da novoj upravi preda društveni novac i knjige sa dokumentima, već da će sazvati novu skupštinu koja bi njega izobrala«. Itd.

V isti številki prinaša članek, v katerem napada Rafaelovo družbo, ji celo grozi z borbo, če bi Slovenci poskušali ustanoviti svoj dom. Iz članka govori velik strah, da ne bi kdo spremenil razmere, ki so tako po volji g. Krljeviču. Iz članka se tudi vidi, kako sodi o Slovencih in kaj imajo Slovenci pričakovati od takih organizacij.

Iz vsega povedanega se jasno vidi, da tako delovanje v zamejstvu ne samo da ne koristi delavcem, katerim naj bi bilo namenjeno, ampak ruši tudi ugled države same. In še nekaj je. Kdor pozna pri nas razmere in ve, kako težko je dobiti kak dinar za stvarno delo, ki naj bi koristilo izseljencem in če potem ve, da ti listi dobivajo za tako pisanje precejšnje denarne podpore od naše države, mora nujno želeli v tem spremembe. Upamo, da sedaj, ko se bodo znotraj države razmere uredile, pride vrsta tudi na te stvari. Kar se pa tiče Rafaelove družbe, se gotovo ne bo ustavila pri željah g. Krljeviča, ampak bo še njemu pokazala, kako je treba delati za izseljence.

C. F.

Ne ubijaj!

Odlomek iz skupnega pastirskega pisma katol. škofov v Jugoslaviji o krščanskem zakonu.

Jugoslovanski škofje so izdali skupno pastirsko pismo o krščanskem zakonu. Iz obsežnih izjav naših nadpastirjev, ki so razdeljena na sledeča poglavja: Zakon je zveza potrjena od Boga — zakrament sv. zakona, vir milosti — Namen zakona — Zakon je dosmrtna zveza — Enotnost zakona — Nerazdružnost zakona — Razporoka je silna nesreča — Razporoka žali človeško dostojanstvo — Razporoka je greh proti otrokom — Ločitev od mize — Priprave za zakon — Zaroka — Mešani zakoni — Civilni zakon — Kdaj je zakonsko življenje srečno — Božji namen v zakonu — Potomstvo — Ne ubijaj — pona-tiskujemo slednje poglavje, ki je zlasti danes (spominimo se različnih afer in obsodb pri nas, zlasti pa še na jugu) še posebej aktualno in študija potrebno.

Ker je otrok tako dragocen zaklad, se razume, da je strašna hudobija, ako se napade življenje deteta pod maternim srcem.

Najdejo se ljudje, ki imajo o tem tako lakomiselno sodbo, da se je zgražati. Še divja zver ne odvrača siloma svojega rodu, marveč čaka, da se vse izvrši po naravnih zakonih.

Kakšna mati je to, ki uničuje človeško življenje, katero je Bog sam položil pod njeno srce, kot v najlepšo in najnežnejšo zibelko? Zal pa to store nemalokrat krute matere, ki bi mogle dete roditi in vzgojiti, pa ga zavržejo kot nadležno breme — hoteč uživati samo ugodja zakonskega življenja; odklanjajo pa vsako dolžnost, ki izvira iz zakonske zveze.

Težka odgovornost čaka take matere pred Bogom; zlasti kadar bodo taki nesrečni otroci na sodni dan obtoževali svoje matere, ker so jim uropale ne le naravno življenje, ampak tudi nadnaravno, ko zaradi umora niso mogli biti krščeni in doseči sreče nadnaravnega gledanja Boga v nebeškem kraljestvu.

Zapomnite si, dragi verniki, da je umor nedolžnega človeka, pa naj je ta človek še skrit pod maternim srcem, ali dete v zibelki, ali odrasel, ali bolnik, ki nima več upanja na zdravljenje, vedno in vedno velik greh: kajti glas njegove krvi vpije z zemlje k Bogu in zahteva pravično obsodbo.

Umor nerojenega potomca je grešen tudi tedaj, kadar zdravnik misli, da je treba odstraniti zarod zato, da se reši mati. Sv. oče Pij XI. pravi o takih materah: »Mi močno pomilujemo mater, ki ji v izvrševanju naravne dolžnosti prete resne nevarnosti ne samo za zdravje, ampak tudi za življenje.« Papež Pij XI. pa pristavi tudi tole: »Iz katerega vzroka in le kdaj bi se mogel kakorkoli opravičiti naravnostni umor nedolžnega?...« Umor matere ali otroka, oboje nasprotuje glasu vesti in božji zapovedi, ki pravi: Ne ubijaj!

Klicu narave se upira tudi to, da mati — kakor se tu in tam dogaja — svojega otroka ne hrani z lastnim mlekom, dasi bi to zmogla. Mati, ki se tega brani, ne kaže prave ljubezni do otroka in pozablja, da je dete njen del, kri njene krvi; ne moremo si izlepa v naravi misliti nežnejše vezi kot je vez med materjo in otrokom. Za otročiča ni najti boljše hrane kot

je materno mleko; in vsi učeni zdravniki zatrjujejo, da je vprav mleko lastne matere od narave preskrbljeno na največjo korist novorojenega otročiča.

Naj bo vsem krščanskim materam za zgled tudi Mati božja, ki je z ljubeznijo izvrševala svojo materno dolžnost. Zato jo pa sveta Cerkve vsak dan proslavlja z besedo: Blagor prsim, ki so dojile Kristusa Gospoda!

Kršćanske matere! Ako bi ne ravnale po naravni uredbi in bi brez važnega razloga ne hranile svojih otročičev z lastnim mlekom, bi gotovo grešile. S tem bi sebe oropale tudi vzvišenih materinskih radosti, otročiču bi pa odrekale najbolj zdravo hrano.

Ako mati sama doji svojega otročiča, je to koristno za njeno telesno in duhovno življenje, vsekakor tudi za otrokovo življenje.

Življenje je sveta zadeva

Življenje obeh, matere in otroka, je enako sveta stvar. To svetost življenja morajo spoštovati predvsem zdravniki, ki so po svojem zvanju poklicani, da rešujejo življenje, ne pa, da bi ga uničevali, kakor to nekateri počenja. Ni častno za zdravnika, če reši eno življenje s tem, da naravnost uniči drugo življenje, in sicer življenje nedolžnega človeka; to ni zdravniška umetnost, ampak mesarska obrt!

Tudi izgovor, da ravna tu zdravnik iz sočutja do otrokove matere, ne drži. Sočutje je res lepa krepost, če pride iz srca in se dejansko izkazuje, a ne na škodo nedolžnega: pravo sočutje žrtvuje sebe, ne pa drugih!

Tako mora tudi mati v gotovih zares težkih in žalostnih primerih biti pripravljena, da žrtvuje tudi svoje življenje, samo da se ne pregreši nad telesom deteta, ki počiva pod njenim srcem. Priznavamo, da je to žrtev; toda ta žrtev je storjena v izvrševanju velike božje zapovedi. — Taka mati je vredna, da jo postavimo v isto vrsto z mučenkami, ki so prelele kri zaradi vere v Kristusa. Mučenci so umirali za verske resnice, mati pa umrje za božjo zapoved; mučenci in taka mati zaslužijo palmo slavne zmage.

Ako torej mati v izvrševanju božje zapovedi umrje, jo čaka slava v nebesih; tam bo izprosila svoji hiši polnost božjega blagoslova, v tem ko bi z umorom lastnega sadu nakopala sebi in morda še družini božjo jezo.

Zraven božje jeze si mati, ki privoli, da se konča življenje detetu, skritemu pod njenim srcem, skoraj vedno naprti še težke bolezni.

Njeno takšno ravnanje pomeni samovoljno poseganje v naravne zakone; zato se skoraj ni mogoče izogniti nevarnosti za zdravje matere; dostikrat se pa konča taka grešna operacija s smrtjo.

Zakaj je toliko mater brez zdravja in brez zadovoljnosti? Zato, ker so grešile proti naravi. Po naravnem zakonu bi mogle biti srečne matere, in bi mogle imeti okrog sebe venec cvetočih otrok! toda odlomile so brstje, preden se je moglo razviti v cvet.

Namesto da bi bile angeli varuhi svojih otrok, so jim postale angeli smrti; zato pa grize črv slabe vesti njih dušo, da ne morejo biti nikoli veselega srca, pa tudi ne zdravega telesa.

Včasih si žele take žene pozneje potomstva, toda njihovo telo je postalo nesposobno, da bi bilo zibelka novemu živemu bitju... Kako prazno je življenje takih zakoncev!

Človeške postave in zločinski splav

Pri tej priložnosti moramo opozoriti še na tole: v nekaterih deželah državne postave dopuščajo, ali vsaj ne kaznujejo umora začetege ali še nerojenega zaroda. Drugod pa mnogokrat počenja jo te strašne hudobije kljub temu, da državne postave zločinski splav prepovedujejo, in kljub temu, da se še s pretvezo na zdravje matere ne morejo izgovarjati. To se godi, češ da se mati izogne sramoti pred svetom; druge se tako spozabijo zaradi svoje zločnosti, ali s pretvezo, da ne morejo vzdrževati številnih otrok. (Dalje na 4. strani.)

Naša univerza raste

Dne 4. aprila t. l. je rektorat univerze kralja Aleksandra v Ljubljani prejel iz prosvetnega ministrstva prepis zapisnika seje ministrskega sveta z dne 2. marca 1939, z naslednjo vsebino:

Ministrskemu svetu

Univerzitetni pouk v vseh naših univerzitetnih središčih trpi v veliki meri zaradi nedostatkov osnovnih sredstev za uspešno delo. Da bi se ta nedostatek odpravil, je potrebno takoj zgraditi večje število zgradb in nabaviti najnujnejše instalacije v Beogradu, Zagrebu in Ljubljani.

V zvezi z navedenim mi je čast zaprositi ministrski svet za odobrenje, da morem v letu 1939/40 zaključiti pri Drž. hip. banki posojilo do skupnega zneska 175.000.000 din za sledeče zgradbe:

I.

Za zgradbo ministrstva prosvete in državne tiskarne v Beogradu.

II.

Za zgradbo za potrebe univerze v Beogradu in ekonomsko-komercialne visoke šole.

III.

Za gradbo za potrebe univerze v Zagrebu, etnografskega muzeja in ekonomsko-komercialne šole v Zagrebu.

IV.

1. V znesku 700.000 za odkup zgradbe, ki je last narodnega invalidskega fonda, v kateri je rudarski institut univerze v Ljubljani.

2. V vsoti 9.222.375 din za zgradbo prirodoslovnega instituta filoz. fak. v Ljubljani.

3. V vsoti 826.739 din za dovršitev in notranjo ureditev anatomskega instituta v Ljubljani.

4. V vsoti 3.250.000 din za dovršitev in notranjo ureditev kemičnega instituta univerze v Ljubljani, za prenos in instalacijo opreme.

5. V vsoti 10.500.000 din za gradbo zavoda za mineralogijo in tehnično raziskovanje in izkoriščanje mineralov.

6. V vsoti 2.908.000 din za dovršitev in notranjo opremo strojnega instituta tehnične fakultete univerze v Ljubljani.

V.

V vsoti 3.500.000 din za dovršitev in notranjo ureditev oceanografskega instituta v Splitu.

Vsega 174.325.238 din.

Ta globalna vsota bi se izplačevala z začetkom 1939./40. leta z ozirom na napredek v gradbi posameznih institutov.

Poedine točke tega programa se smatrajo kot posebne pozicije. V kolikor bi se pri teh pozicijah kaj prihranilo, se bo formirala obča rezerva in katero lahko minister prosvete v soglasju z min. financ poveča do 5 odstotkov vsote drugih pozicij, če je to potrebno.

Stevan Čirić, s. r.,
min. prosvete.

Ministrski svet je na seji 2. marca 1939 osvojil gornji predlog in odobrava, da se v vsem po tem načrtu postopa.

Dragiša Cvetković, s. r.,
preds. min. sveta in notr. minister.

20. aprila 1939 je rektor dr. Kušej zaprosil g. ministra prosvete, da najame navedena posojila.

Hkrati ga je zaprosil, da blagovoli otvoriti posojila pri glavni podružnici Državne hipotekarne banke v Ljubljani in pooblasti rektorja ljubljanske univerze, da sme vršiti angažiranje prej označenih kreditov in izdajati naloge za izplačila v svrhe, katerim so posojila namenjena.

Življenje cerkve

V drobni, a dragoceni brošuri pod naslovom »Regards catholiques sur le monde« je Dominique Auvergne v obliki razgovorov zbral tako rekoč življenjske izpovedi glavnih francoskih pisateljev in organizatorjev. Med njimi je tudi Paul Claudel, eden najboljših modernih francoskih katoliških pisateljev, ki je znan po svojih romanih »l'Annonce faite a Marie«, »Soulard de Satin« itd. Paul Claudel je bil francoski poslanik v Ameriki, na Kitajskem, v srednji Evropi, Italiji, Braziliji, Danski, Japonski, Belgiji in v Združenih državah. O njem lahko rečemo, da pozna skoraj vse narode sveta ter njihovo miselnost. Pozna do potankosti moderni svet z vsemi njegovimi slabimi stranmi. Temu izkušnemu možu je pisec knjige postavil vprašanje o njegovem gledanju na človeško družbo, nakar mu je sledeče odgovoril.

Da bi dobilo to, kar vam bom povedal, pravi pomen, je treba, da izveste to, kar sem v teku svoje službe videl. Povsod kjer koli sem služboval, sem marsikaj doživel, nikjer pa ni bilo vse enako in po istem kopitu. Narodi imajo pač vsak svojo dušo. Povsod pa sem našel katoliško cerkev, ki je povsod enako izpolnjevala svojo vzvišeno vesoljno nalogo, kajti katolicizem pomeni vesoljnost. Povsod me je življenje potegnilo v stik z njo. Na Kitajskem sem moral ščititi misijone. V Ameriki sem bil priča njenemu veličastnemu razmahu in njeni veliki aktivnosti v tem svetu, ki je za njo popolnoma nov in kjer se je razvila pod okoliščinami, ki so popolnoma drugačne kot v Evropi.

Ali lahko vprašam kakšne so razlike?

V Ameriki ima cerkev veliko svobodo. Ni menda kraja na zemlji, kjer bi se bila katoliška cerkev lepše razvijala in razbohotila in kjer bi bilo skupno sodelovanje klera in laikov intimnejše in rodovitnejše, kot je prav tukaj. V evropskih državah je cerkev, lahko bi rekli, v nekaki defenzivi, kjer se mora boriti z različnimi nje sovražnimi nazori, ki skušajo po svoje organizirati človeško družbo. Dvigniti je treba človeško družbo iz prepada in jo postaviti na trdno podlago, to se pravi, treba jo bo reorganizirati.

Zato sem hotel reči katoliški mladini: pazite dobro! Kot katoličani boste vprašani in treba bo dajati ne samo negativne, ampak tudi pozitivne odgovore. Pokazati boste morali pot novi družbi in dati vzgled junaštva, izkušnosti in dobrega znanja. Imeli boste vloge učiteljev, morda celo voditeljev.

Glavni program tega reorganiziranja človeške družbe je podan v okrožnicah »Rerum Novarum« in »Quadragesimo anno«, ki so nam katolikom s svojim radikalnim stališčem izvrsten kašpot. Postaviti se moramo namreč na radikalno stališče povsod in ga tudi zastopati, kot ga zastopajo naši nasprotniki.

Postavil sem mu še zadnje vprašanje, pravi avtor: Ali se morda ne bojite, kot je pisal Nikolaj Berdjajev, da se bo morala preganja na cerkev zopet umakniti v katakombe?

Naj se zavedajo vsi tisti, ki izvršujejo taka krvava dejanja, da kri nedolžnih otrok, ki so z njo omadeževali svoje roke, vpije v nebo za maščevanje, ker vsi ti premišljeni ubijajo nežno življenje. Tako ubijanje se ne more imenovati zdravniška spretnost, ampak pravo zločinsko rokodelstvo. — Poudariti moramo, da to dejstvo ne sme nobenega kristjana zapeljati, da bi si dovolil umor nežnih otrok, kakor jih je moril kruti Herod; nad državno postavbo so božje postave; apostol pa nas uči: »Boga je treba bolj slušati kot ljudi.« (Apd 5, 29.) Cesar ljudje na tem svetu ne kaznujejo, to bo kaznoval Bog na tem ali onem svetu, kaznoval pa bo gotovo.

Ne. To se morda lahko zgodi v sovjetski Rusiji, ne pa drugod. Naši zvoniki segajo v nebo. Pojdite in povejte, da se bo katoliška cerkev, katere dom je na celem svetu in ne v katakombah, hudo branila.

Podal sem nekaj kratkih odlomkov iz njegovih izpovedi, ki bi utegnile biti koristne tudi nam.

V Ameriki je katoliška cerkev popolnoma svobodna. Kaj pomeni svoboda za njo, to lahko lepo vidimo v Ameriki. Naša dolžnost je zato, da se vedno in povsod borimo za svobodo katoliške cerkve, da bo mogla tudi pri nas razviti vse svoje sile in privedi naš narod

Resolucija

misijonskega tečaja bogoslovcev v Sarajevu.

Na misijonskem bogoslovnem tečaju v Sarajevu zbrani hrvatski in slovenski bogoslovci se ob pogledu na misijonsko delo v naši domovini in v želji, da to delo čim bolj oživi, obračamo ob tej priliki na vso katoliško javnost, naj bolj odpre srce misijonom.

Prosimo vsa hrvatska in slovenska bratska društva, da osnujejo, oziroma preosnujejo svoje misijonske odseke pod vodstvom »Unionis Cleri Missionariae« in da se z odobritvijo cerkvenih in semenjskih predstojnikov stavijo na razpolago škofijskim odborom »DSV« ter da prevzamejo za posamezne škofije ali cerkvene pokrajine vlogo misijonskih pisarn z namenom, da se čim uspešneje razširi misijonska misel po katoliškem tisku in čim bolj tehnično organizira delo za misijone.

Pozivamo vse hrvatske in slovenske katoliške liste in časopise, da čim sistematičneje in s čim večjo ljubeznijo spremljajo razvoj katoliških misijonov po svetu in podprejo naša prizadevanja doma. Zlasti bi bilo potrebno, da katoliški tisk vsako leto izvede učinkovito propagando za kolikor mogoče velik praktični uspeh misijonske nedelje. Kjer je le mogoče, naj katoliški listi, namenjeni predvsem vernikom in mladini, uvedejo stalno misijonsko rubriko.

Obračamo se na vsa društva KA, da po svoji katoliški in društveni dolžnosti med seboj in v svoji okolici delajo za čim večji procvit misijonov. Naj jim molitev za misijone preide v »sveto navado« in vsako ugodno priliko naj uporabijo, da pridobijo svojo okolico za materialno pomoč misijonom, saj je prav apostolat cilj KA. Prosimo jih, naj bodo močno zalede, na katerega se moremo vedno in v vsakem primeru zanašati.

Prosimo duhovščino v pastirstvu in ono, ki deluje v šoli, da med ljudstvom, mladino in v društvih vzbudi smisel za gorečo Gospodovo željo, »da bi bili vsi eno« (Jan 17, 21). Prižnica, društva, šola, spovednica — vse to so plodna polja, iz katerih bo vsejano seme misijonske misli poglano stoteren sad.

Končno se obračamo na vse katoliške zavode, šole, požrtvovalne posameznike ter na vse katoličane, naj uvidijo ogromne potrebe misijonov. Naj jim po svoji moči pomagajo moralno in materialno! Mi, hrvatski in slovenski bogoslovci, smo jim preko svojih misijonskih odsekov vedno na razpolago. »Ne sramujte se prosjati zaradi Kristusa in za rešitev duš!« nas hrabri Kristusov namestnik.

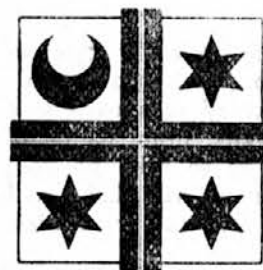
Katoličani! »Čas je, da od spanja vstanemo«, nam kliče apostol narodov.

V Sarajevu, 14. aprila 1939.

Bogoslovci-tečajniki.

Podpirajte pokrei katoliške mladine!

k Bogu in pomagati tudi našim južnim bratom v naročje edino prave cerkve. Podpirati jo moramo z molitvami in z lastnim delom za njen blagor in za blagor našega naroda. Treba nam bo velikih moči, da bomo popravili to, kar je liberalna družba uničila in privedla na rob propada. Zavedajmo se, da bomo morali to žalostno dediščino, ki so nam jo zapustili naši očetje, izboljšati in jo popolnoma prenovljeno izročiti našim zanamcem. Ohraniti moramo vero in to državo, v kateri je marsikdo izmed nas zagledal luč svobode, ali videl ob svojem rojstvu vsaj zarjo svobode. Da bomo pa vse to dosegli, nam je treba nadnaravne milosti, za katero je treba prositi pri vsakdanji sv. maši in sv. zakramentih. Zavedajmo se dobro, da smo mali narod in da nas ne bo rešila zgolj fizična sila. Duhovne sile so nam potrebne.

Nosite znak Slovenske dijaške zveze!

Dobite ga pri poverjeniku oziroma v pisarni, Miklošičeva cesta 5

Novi ukrajinski institut za združitev obeh cerkva.

V Lvovu je bil ustanovljen institut za združitev zapadne in vzhodne cerkve. V nekem spisu pravi veliki borec za združitev, unijski knezoškof Andrej Szeptycki v Lvovu sledeče: »Božja previdnost je naložila ukrajinskemu narodu in v prvi vrsti ukrajinskim katoličanom nalogo, da pripeljejo svoje brate zopet v naročje katoliške cerkve. K izvršitvi te naloge pa naj prispeva ne samo duhovščina, ampak tudi vsi ostali katoličani.«

Ustanovil je ta institut metropolit cerkvene province v Galiciji Rutski zato, da bi bili tudi katoliški laiki pritegnjeni k temu tako važnemu delu za zedinjenje. Institut bo izdal knjige in revije, imel bo konference in predavanja, podrobno delo bo pa organizirano v sekcijah, kjer se bodo skupno reševali najvažnejši problemi.

Književnost

Geatjan Bernoville: *Isusovci*.

Zagreb 1938. Knjižara »Život« št. 1. Prevod Ivan Nikolić. Str. 294.

Francoski pisatelj-laik, po rodu Bask iz St. Jean de Luz, nam je v tej knjigi podal monumentalno delo, iz katerega more vsakdo dobiti nepotvorjeno sliko Družbe Jezusove. Pisatelj, ki je doslej izdal že deset knjig, posebno o svoji domovini in o svojih slavni rojakih, se je poglobil v posebno jezuitskega žoljenja in mišljenja; razgrnil je zavese pred vsemi tajnostmi in posebno verno proučil skrivnost jezuitske moči in uspeha.

Svoja neumorna proučavanja in bistra opazovanja nam je sistematično podal v petih delih knjige.

Proi del nam krasno podaja lik sv. ustanovitelja družbe, španskega viteza Ignacija de Loyola. Ves sistem oblikovanja, žoljenja in dela, ki je v družbi, izhaja od sv. Ignacija. Sv. Ignacij je bil Bask, zato njegov rojak-pisec skuša odkriti v njegovem značaju poteze naroda, iz katerega izhaja.

Ko je pokazal podobo ustanovitelja, pada v drugem delu ignacijske »duhovne vaje«. Pisec jih je sam preživel in v 30dnevem molku in zbranosti od blizu opazoval duhovno formacijo jezuitov. Duhovne vaje so namreč ognjišče, iz katerega izhaja plamen ignacijskega duha. One so temelj in specifičnim Družbe Jezusove, zagonetni vir družbene sile in moči.

I. Italija je bila velika prijateljica Albanije. Albanija je bila samostojna kraljevina. Na Veliki četrtak se je začela okupacija Albanije. Istega dne je kraljeva družina zbežala v Grčijo.

II.

Albanska krona je bila ponujena italijanskemu kralju. Ta se odslej imenuje: kralj Italije, cesar Abesinije in kralj Albanije.

III.

V velikem fašističnem svetu, ki je z velikim navdušenjem pozdravil zasedbo Albanije, je Mussolini govoril med drugim:

»Zgodovinski dogodki poslednjih dni so posledica naše volje, našega zaupanja in naše moči. Naše razmerje do narodov, s katerimi nas vežejo prijateljska čustva, je takšno, kot se do prijatelja spodobi. Proti sovražno razpoloženim narodom bomo brez pomislekov zavzeli jasno, odločno in nepopustljivo sovražno stališče.«

Odlomek iz časopisja

4. oktobra 1936 je pisala »Frankfurter Zeitung« v proslavo Zogujevega vladanja:

Albansko ljudstvo ima srečo, da ima v tej, za njegovo nacionalno eksistenco tako važni dobi, državnika z izrednimi sposobnostmi: Ahmeda Zogu.

Na Veliki petek letošnjega leta je isti časopis takole pisal:

Kralj je gledal predvsem na osebne koristi. Gospodstvo nekaterih izbranih albanjskih družin nad velikimi latifundijami in občutna zastarelost v delovnih metodah sta ovirala vsak napredek dežele... Kralj je povsem zanemaril socialno zakonodajo in spregledal njene moderne zahteve.

Ljudje se danes nad takimi metamorfozami ne zgražajo več. Saj se je slišala podobna pesem o Sušniku in malo kasneje o Benešu.

Nato nam pisatelj poda pravila družbe, njih duha. Posebej se pomudi pri formaciji jezuitov in jih prikaže pri njih delu.

V naslednjem delu se pomudi pri osakršanem apostolatu, pri delavnosti družbe na književnem polju, v misijonih doma in med pogani, pri apostolatu med mladino.

V zadnjem delu poda sumaričen pregled ter prikaže tajnost jezuitskega uspeha.

V dodatku najdemo načrt 30 dnevnih duhovnih vaj in kratko statistiko o stanju družbe v l. 1937.

Knjiga se odlikuje po sočnosti. Niso tu suhoparna razmotrivanja, temveč podaja delo literat. Pisatelj ponekod tudi obračunava z nasprotniki družbe in navaja zgodovinska dejstva proti neosnovanim očitkom. Prav zavaljo svoje objektivnosti in nepristranskega prikazovanja je tako prepričevalen in tudi — zanimiv.

Vidi se pri delu, da more tako snov izčrpno podati le oni, kdor se je poglobil v skrivnosti duhovnega žoljenja, ne pa, kdor motri stvari le po površnem zunanem videzu. In Bernoville pozna ves duhovni svet jezuitov, saj ga je deloma sam, nalašč v ta namen doživel, da nam je mogel — laik — podati verno sliko take sile kot je jezuitski red.

Delo je prevedeno na mnoge jezike. Ne bi bilo odveč, ako bi dobili tudi slovenski prevod. Dokler ga pa nimamo, toplo priporočamo hrvatskega.

Poravnajte naročnino!